

4

Mēs iepazīnāmies pie jūras. Viņu man atveda Taņa. Patiesībā Taņa viņu atveda sev, bet tā sanāca, ka beigās viņš tika man. Es gan to nebiju tā domājusi, toreiz tā vienkārši gadījās. Tādas lietas jau ne vienmēr ir atkarīgas tikai no mums vien, un Taņa neapvainojās, ja nu vienīgi iesākumā pavisam nedaudz.

Taņa bija mūsu krievu draudzene. Viņa bija otrā garākā meitene, ko es tobrīd pazinu, un latviski prata pateikt tikvien kā “linu dvielis” un “man ir atsevišķs dzīvoklis”. Mēs vienmēr uzjautrinājāmies par to, ka šādi vārdu salikumi nebūt nav pirmie, ko parasti apgūst svešvalodā, un ņēmām grožus savās rokās, lai papildinātu viņas pašķidro vārdu krājumu. Varat jau iedomāties, kas no tā visa sanāca.

Taņa pirms gada no Maskavas bija atgriezusies Latvijā. Savulaik pēc vecāku šķiršanās viņa nupat bija sākusi mācīties pirmajā klasē un palika Maskavā pie mammas, savukārt paps devās atpakaļ uz dzimteni – Latviju. Tā viņa arī pazina manu krievu – no viņa pirmajiem Maskavas laikiem. Tā Taņa atveda viņu man.

Mana paaudze ir drusciņ vīzdegunīga un kaunīga vienlaikus. No vienas puses – mums šķiet, ka pasaule griežas tikai mūsu dēļ, bet no otras –, ka tā it nemaz negriežas mūsu dēļ. Pārsvarā mums šķiet, ka pasaule

griežas mūsu dēļ, kad satumst. Dienas mūs biedē, dienās esam diezgan rāmi, jo dienas sāp. Tās ir pilnas ar meliem un dubultmorāli, kas uzglūn no visiem stūriem kā tādi sētas kaķi pie grūžu konteineriem. Nogurdinoši. Viens no glābiņiem tad ir jūra. Vienīgi pie jūras ļaudis top īsti.

Krievs, nabadziņš, īstu jūru savu mūžu nebija redzējis. Es toreiz pie sevis nodomāju – skaļi, protams, neko neteicu –, ka laikam ir briesmīgi tā dzīvot bez jūras. Visas labās lietas taču parasti notiek pie jūras. Kā tie bezjūras cilvēki vispār var iet pa dzīvi, ja ik pa laikam neaizskalo smagumu jūrā? Varbūt bezjūras cilvēkiem nemaz nav smaguma, ko aizskalo? Es neticu. Visiem ir smagums, pat tiem, kuri apgalvo, ka nav. Tiem, kuri apgalvo, ka nav, smaguma ir visvairāk, bet viņiem ir bail atzīties – visupirms sev pašiem, kur nu vēl kādam citam. Glēvulīgie glēvuļi. Kāpēc ir tik grūti sev atzīties, ka kaut kas ar tevi nav lāgā?

Mēs ar draugiem toreiz sēdējām kāpās un atkal kaut ko svinējām. Ruma pudele gāja no rokas rokā, un mēs bijām gandrīz laimīgi vai vismaz pratām vēl izlikties, ka īstā dzīve tur laukā mūs daudz neskar. Tas nekas, ka nākamajā dienā bija jāiet uz skolu, toreiz tā varēja darīt, jo enerģijas rezervju bija vairāk nekā saprašanas, ko ar to visu iesākt, turklāt vienmēr bija iespējams uz skolu nemaz neaiziet.

Telefona zvans. Taņa: “Čau, ko darāt? O, patiešām? Ļoti labi, es arī tūliņ būšu. Man līdzī būs draugs no Baltkrievijas. Tas nekas?”

Protams, nekas.

Drīz viņi bija klāt. Viscaur ģērbies melnā, melniem matiem un melnu bārdu kā serbu čigāniem Kusturicas filmās. Es toreiz nodomāju, ka savu mūžu neesmu redzējusi izskatīgāku krievu, bet ātri vien par to aizmirsu, jo kāds man padeva rumu.

Tā mēs tur kāpās draudzīgi sēdējām un arvien vairāk attālinājāmies no visa, ko esam raduši uzskatīt par reālo pasauli. Rumu sākām saukt par “šrumu”, jo savā dzēruma prātā izdomājām, ka baltkrievu valoda tā pati latviešu valoda vien ir, tikai visam priekšā jāpievieno līdzskanis “š”. Kāpēc tieši “š”? Nu, tā vienkārši ir. Gramatikas likumus taču neizdomāju es.

Šgramatikas šlikumus štaču šneizdomāju šes.

Infantili bez gala, zinu, bet gribētu redzēt, cik gudru lietu jūs savos padsmīt gados dzērumā spētu izdomāt.

Mēs tincinājām krievu par dzīvi Lukašenko režīmā. Vai informācija, ko mums sniedz mediji, sakrīt ar realitāti un otrādi, un viņš pacietīgi stāstīja. Par savu tēvu Mihailu, žurnālistu, kurš bijis spiests aiziet no darba laikrakstā, jo bija pasācis rakstīt “par skaļu”. Par internetu, kas vēl joprojām ir tik sasodīti dārgs, ka mājās privātai lietošanai pieejams vien retajam, turklāt tik lēns, ka tikpat labi interneta varētu arī nebūt. Par draugiem, kas aizbraukuši kur kurais, jo iegūto izglītību nav iespējams likt lietā.

Mēs tikai smējāmies un teicām, ka tas taču nevar būt, jo nav absurdākas vietas uz zemes par mūsu mazo mīļo zemīti Latviju. Protams, neviens to nedomāja nopietni, bet, tā kā šausmināšanās un vaimanāšana ne pie kāda risinājuma nekad nav novedusi, parasti labprātāk

smejamies. Par visiem un visu. Tādējādi vismaz stipri-
nām imunitāti pret turpmākajām neįēdzībām. Mēs taču
zinām, ka tādas būs. Viss pasaulē notiek pēc inerces.

Tā kā jau bija satumsis un kļuvis diezgan vēsi, tur-
klāt arī rums bija beidzies, tika pieņemts lēmums doties
pastaigā pa naksnīgo pilsētu, lai parādītu krievam to,
kas viņam ir jāredz. Jāatzīst, nekādi labie gidi mēs nebi-
jām. Vēstures fakti tika sagrozīti vai izdomāti, un to, ko
nemācējām pateikt krieviski, sacījām baltkrieviski. Šbalt-
krieviski.

Mūsu ceļš kā allaž veda uz *nočņiku* jeb diennakts
veikalu. Nu nav ballītes bez alkohola, un tie, kas domā,
ka ir, patiesībā ir sektanti vai kas tamlīdzīgs. Vienīgā
iespēja atslēgt savas smadzenes no apkārtējās pasaules
un nedomāt par visu TO ir iedzeršana. Nevis joga, pozi-
tīvā domāšana vai kādas tur vēl pa pasauli sagrābstītas
glupības, bet iedzeršana. Tā tas šai zemē vismaz pēdējos
piecdesmit gadus notiek, tas ir mūsos līdz kaulu sma-
dzenēm. Un labi, ka ir tādi *nočņiki*, kuru īpašniekiem ar
biznesu iet tik čābīgi, ka viņi ballītes turpinājumu alksto-
šajiem nakts laikā mīļuprāt pārdod grādīgos dzērienus.

Krievs turējās blakus man. Es savā sagurumā biju
kļuvusi pavisam klusiņa, kamēr pārējie vēl plēsa jokus
un skaļi zvaigāja. Pēc garā brauciena autobusā ar pārsē-
šanos Rīgā arī viņš bija noguris un laikam meklēja miera
ostu vai vismaz laivu piestātņi. Visiem jokiem pienāk
gals, un tad nelīdz ne draugu kompānija, ne rums, ne
arī kas cits.

Pieskrēja Garais, vecākais no mums, tāpēc arī Garais.
Tas, kuram vienīgajam no klātesošajiem nākamajā dienā

jāiet uz darbu, un vienīgais, kurš allaž ir gatavs ballēties līdz pēdējam. Divdesmit četru stundu ballīšu cilvēks. Rokās viņam bija Latvijas karogs, lielais sarkanbaltsarkans. Viņš to nupat bija norāvis no kādas koka mājeles, lai iedāvinātu mūsu ārzemju viesim kā suvenīru. *Ņičevo sebe* suvenīrs!

Kāpēc tas karogs vispār bija izkārts? Pirmoreiz viņš šurp atbrauca maijā. Vēl nebija pavisam silts, bija jāvalkā virsjaka, bet cimdi vairs ne, lai gan tonakt tie būtu nodevējuši. Varēja būt maija sākums, jo skolā vēl notika stundas. Velns, bija taču 4. maijs! Dienā, kad svinam savas valsts neatkarības atjaunošanu, mēs atdodam Latvijas karogu kaut kādam krievam kā suvenīru? Vai tas mūs padara par sliktiem pilsoņiem? Nodevējiem?

Lai nu kā, krievs šādu dāvanu novērtēja. Vēlāk Maskavā visos viņa irētajos dzīvokļos tas allaž atradās pie sienas virs gultas. Sakāt – zaimošana? Man tā nešķiet. Viņš taču mīlēja Latviju, jo Latvijā viņš satika mani. Es esmu viņa Latvija. Es labprātīgi padevos šādai okupācijai, turklāt pretoties nemaz nebija iespējams.

Patiesībā jau viņš nemaz nav nekāds krievs, es viņu tikai tā saucu, jo tā ir vieglāk. Tovakar uzzināju, ka viņš pa pusei ir ukraiņis (viņa māte Tamāra, kas Medicīnas institūtā indiešiem māca krievu valodu, ir ukrainiete), par veselu ceturtdaļu – latvietis (viņa vectēva uzvārds bijis Tauriņš), tikai par vienu astotdaļu – krievs, par vienu sešpadsmito daļu – polis un vēl par sešpadsmito – baltkrievs. Viss rūpīgi izskaitļots, precīza izcelsmes grāmatvedība.

Beidzot esam pie galamērķa. Sametam Garajam plaukstā katrs savu daļu naudas, lai viņš iet un nopērk mums nakts pagarinājumu. Tā kā pārsvarā esam bariņš meiteņu un Garais, pilsētā mūs jau dēvē par harēmu. Mūs gan tas īpaši neuztrauc, jo zinām, ka cilvēki ir negudri un viņu dzīve – garlaicīga, tāpēc arī viņi trin mēles un māca cits citam dzīvot.

Pēc neilga brīža viņš ir atpakaļ, bet rāda mums pavisam garu ģīmi. Kas par lietu? Tā un tā. Vakar esot bijis policijas reids, jo pakļīdušas runas, ka pilsētā nakts laikā šur un tur tirgojot alkoholu. Tagad nekāda nakts biznesa vairs nebūšot, citādi mūsu iemīļotajai bodītei atņemšot alkohola tirdzniecības licenci un tad vispār tā aiziešot pa burbuli. Te tev nu bija brīvais tirgus!

Ar to arī šis vakars ir beidzies. Es saku, ka iešu mājās, rīt tomēr skola un vispār šausmīgs nogurums. Jau griežos, lai ietu, lai atstātu viņus pie mūsu *nočņika* (kad esmu nogurusi, man viss ir vienalga, pilnīgi viss), bet viņš, visiem dzirdot, man jautā, vai mēs vēl satiksimies.

Kāda velna pēc tas krievs man prasa, vai mēs vēl satiksimies?

“Nujā, droši vien,” es novelku un pa īstam eju mājās. Vienam vakaram informācijas un emociju ir gana.

Tobrīd nemaz nenojaušu, par ko pēcāk izvērtīsies mans “nujā, droši vien”.